

“OILA VA GENDER” ILMIY-TADQIQOT INSTITUTI

OILA, XOTIN-QIZLAR VA IJTIMOIY HAYOT

e l e k t r o n i l m i y j u r n a l

1/2025

Jurnalga Toshkent shahar Matbuot va axborot boshqarmasi tomonidan
2021-yil 17-iyundagi 1190-sonli “Ommaviy axborot vositasi davlat
ro‘yxatidan o‘tkazilganligi to‘g‘risida guvohnoma” berilgan.

“Oila, xotin-qizlar va ijtimoiy hayot” jurnali “Ijtimoiy boshqaruv”
jurnalining vorisidir.

*Jurnal mahalla va oila institutlarini mustahkamlash hamda gender tengligiga
oid barcha ijtimoiy masalalar sohasida fanlararo fundamental, ilmiy-amaliy
tadqiqotlar va innovatsion g‘oyalarni tatbiq etishga ixtisoslashgan nashrdir.*

ISSN 9874-4126

TOSHKENT

TAHRIR HAY'ATI RAISI:

EGAMBERDIYEVA Nodira Melibayevna (Bosh muharrir) – *pedagogika fanlari doktori, professor.*

TAHRIR HAY'ATI A'ZOLARI:

NARBAYEVA Tanzila Kamalovna – *sotsiologiya fanlari doktori, professor.*
MUSURMANOVA Aynisa Musurmanovna (Bosh muharrir o'rinbosari) – *pedagogika fanlari doktori, professor.*
ABDURAMANOV Xamid Xudaybergenovich – *iqtisodiyot fanlari doktori, professor.*
BEGIMQULOV Uzoqboy Shoimqulovich – *pedagogika fanlari doktori, professor.*
FARFIYEV Bahromjon Atxamdjanovich – *sotsiologiya fanlari doktori, dotsent.*
ISHKUVATOV Valiqlul Turdiyevich – *tarix fanlari doktori, professor.*
KARAMYAN Marietta Xachaturovna – *psixologiya fanlari doktori, professor.*
MUSLIMOV Narzulla Alixanovich – *pedagogika fanlari doktori, professor.*
NURMATOVA Mukarram Axmedovna – *falsafa fanlari doktori, professor.*
NARMATOV Nuriddin Soatmuradovich – *yuridik fanlari doktori, professor.*
RAHMANQULOVA Nilufar Xodji-Akbarovna – *yuridik fanlari doktori, dotsent.*
SAYDIVALIYEVA Xurshida Xodjiakbarovna – *yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).*
ATAMURATOV Rasuljon Kadirjonovich – *pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).*
SODIQOVA Shohida Marhobayevna – *sotsiologiya fanlari doktori, professor.*
UMIRZAKOV Baxodir Xamidovich – *iqtisodiyot fanlari doktori, professor.*
IBRAGIMOV Lutfullo Ziyodullayevich – *geografiya fanlari doktori, dotsent.*
JABBAROV Ulug'bek Abduraxmanovich – *pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).*
HOJIYEV Rasulbek Boynazar o'g'li – *falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)*

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ:

Эгамбердиева Нодира Мелибаевна (Главный редактор) – *доктор педагогических наук, профессор.*

ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ:

Нарбаева Танзила Камаловна – *доктор социологических наук, профессор.*
Мусурманова Айниса Мусурмановна (Заместитель главного редактора) – *доктор педагогических наук, профессор.*
Абдураманов Хамид Худайбергенович – *доктор экономических наук, профессор.*
Бегимкулов Узокбой Шоимкулович – *доктор педагогических наук, профессор.*
Фарфиев Бахромжон Аткамджанович – *доктор социологических наук, доцент.*
Ишкuvatov Валикул Турдиевич – *доктор исторических наук, профессор.*
Карамян Мариэтта Хачатуровна – *доктор психологических наук, профессор.*
Муслимов Нарзулла Алиханович – *доктор педагогических наук, профессор.*
Нурматова Мукаррам Ахмедовна – *доктор философских наук, профессор.*
Нарматов Нуриддин Соатмурадович – *доктор юридических наук, профессор.*
Рахманкулова Нилуфар Ходжи-Акбаровна – *доктор юридических наук, доцент.*
Сайдивалиева Хуршида Ходжаикбаровна – *доктор философии юридических наук (PhD).*
Атамуратов Расулжон Кадиржонович – *доктор философии педагогических наук (PhD).*
Содикова Шохида Мархобаевна – *доктор социологических наук, профессор.*
Умирзаков Баходир Хамидович – *доктор экономических наук, профессор.*
Ибрагимов Лутфулло Зиёдуллаевич – *доктор географических наук, доцент.*
Жаббаров Улугбек Абдурахманович – *доктор философии педагогических наук (PhD).*
Ходжиев Расулбек Бойназар оглы – *доктор философии (PhD) по философским наукам.*

THE CHAIRMAN OF THE EDITORIAL BOARD:

Egamberdiyeva Nodira Melibayevna (Editor-in-Chief) – *Doctor of Pedagogical Sciences, Professor.*

MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD:

Narbayeva Tanzila Kamalovna – *Doctor of Sociological sciences, Professor.*
Musurmanova Aynisa Musurmanovna (Deputy Editor-in-Chief) – *Doctor of Pedagogical Sciences, Professor.*
Abduramanov Khamid Khudaybergenovich – *Doctor of Economic Sciences, Professor.*
Begimkulov Uzokhboy Shoimkhulovich – *Doctor of Pedagogical Sciences, Professor.*
Farfiyev Bakhromjon Atkhamdjanovich – *Doctor of Sociological Sciences, Associate Professor.*
Ishkuvatov Valikhul Turdiyevich – *Doctor of Historical Sciences, Professor.*
Karamyan Marietta Khachaturovna – *Doctor of Psychological Sciences, Professor.*
Muslimov Narzulla Alikhanovich – *Doctor of Pedagogical Sciences, Professor.*
Nurmatova Mukharram Akhmedovna – *Doctor of Philosophical Sciences, Professor.*
Narmatov Nuriddin Soatmuradovich – *Doctor of Law Sciences, Professor.*
Rakhmankulova Nilufar Khodji-Akbarovna – *Doctor of Law Sciences, Assistant Professor.*
Saydivaliyeva Khurshida Khodjiakbarovna – *Doctor of Philosophy in Law (PhD).*
Atamuratov Rasuldjon Kadirdjonovich – *Doctor of Philosophy in Pedagogy (PhD).*
Sodikova Shokhida Markhobayevna – *Doctor of Sociological Sciences, Professor.*
Umirzakov Bakhodir Khamidovich – *Doctor of Economic sciences, Professor.*
Ibragimov Lutfullo Ziyodullayevich – *Doctor of Geographical Sciences, Assistant Professor.*
Djabbarov Ulughbek Abdurakhmanovich – *Doctor of Philosophy in Pedagogy (PhD).*
Khodjiev Rasulbek Boynazar ogly – *Doctor of Philosophy (PhD) in Philosophical Sciences.*

SOTSILOGIYA

Usmonova R.M. O'zbekistonda xotin-qizlar norasmiy bandligini kamaytirishning iqtisodiy va huquqiy jihatlarining sotsilogik tahlili	4
---	---

JAMIYAT VA OILA

Axunov M.M. Aholi migratsiyasi genezisi va uning nazariy-metodologik asoslari.....	17
Yulchiyeva D. Oila a'zolari o'rtasidagi munosabatlarni mustahkamlashga qaratilgan ijtimoiy-pedagogik faoliyat mohiyati	26
Davlatova H.U. Yoshlar orasida intellektual migratsiya ko'lamini qisqartirish va tartiblash mexanizmlarini takomillashtirish.....	36

IJTIMOY PEDAGOGIKA

Matkarimov A.M. Oilada ta'lim muhitini rivojlantirishning ilmiy-pedagogik jihatlarini	46
Ummatkulova N. Oila va maktab hamkorligida o'smirlarning aqliy rivojlanishini takomillashtirish.....	53
Qahhorova F.Y. Ijtimoiy pedagogikada ishontirish metodlari	60
Rustamova N.Y. Oilada kitobxonlik madaniyatini rivojlantirishga qaratilgan tadqiqot ishlari metodikasi mazmunini tahlil qilish.....	67
Egamberdiyeva G.B. Umumiy o'rta ta'lim maktablari direktorlarining boshqaruv kompetentligini rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning o'rni.....	79

IJTIMOY PSIXOLOGIYA

Arzikulov D.N. Mutaxassislar shaxsiy-kasbiy sifatlarini shakllantirishning axloqiy-psixologik omillari.....	89
Shamsiyev O'.B. Bolalar chapaqayligi xususida	94
Абдуганиева Д.А. Влияние семейного воспитания на формирование эмоционального состояния личности	100
Xudoyorova M.X. Ta'lim psixologiyasining talabalar o'zlashtirishidagi ahamiyati	109
Ashurova A.N. O'smirlik davrida o'z-o'zini anglashni rivojlantirishning psixologik omillari	119
Nazarova M.Y. Xotin-qizlarga nisbatan kiberzo'ravonlik: sabab, oqibat va himoya mexanizmlari.....	127

Rustamova Navbaxor Yaxshiboyevna,
Samarqand viloyati Pedagoglarni yangi metodikalarga o'rgatish
milliy markazi "Ijtimoiy va amaliy fanlarni o'qitish metodikasi"
kafedrası o'qituvchisi
e-mail: d.xojamberdiyev@digital.uz

OILADA KITOBXONLIK MADANIYATINI RIVOJLANTIRISHGA QARATILGAN TADQIQOT ISHLARI METODIKASI MAZMUNINI TAHLIL QILISH

Annotatsiya. Maqolada oilaviy kitobxonlikning pedagogik ahamiyatini o'rganish, oilaviy kitobxonlikni tashkil etish va rivojlantirish maqsadida o'tkazilgan sotsiologik tadqiqot natijalari ochib berilgan. Maqolada oilalarda kitobxonlik madaniyatini rivojlantirishning ijtimoiy-pedagogik tizimi bo'yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqildi

Аннотация. В данной статье исследуется педагогическое значение семейного чтения, раскрываются результаты социологического исследования, проведенного с целью организации и развития семейного чтения. Кроме того, разработаны предложения и рекомендации по формированию социально-педагогической системы развития культуры семейного чтения.

Annotation. This article explores the pedagogical significance of family reading, revealing the results of sociological research conducted to organize and develop family reading practices. Additionally, recommendations and suggestions have been developed for establishing a socio-pedagogical system to enhance the culture of reading within families.

Tayanch so'zlar: oila, mahalla, mutolaa, kitob, kitobxonlik, ota-ona, farzand, kitobxonlik madaniyati, respondent, oilaviy munosabat, pedagogika.

Ключевые слова: семья, махалля, чтение, книга, культура чтения, родители, дети, семейные отношения, респонденты, педагогика.

Keywords: family, community, reading, book, reading culture, parents, children, family relationships, respondents, pedagogy.

*O'qish madaniyati
– juda katta
tushuncha bo'lib,
u kitobni sevishga,
o'qiganda
ham yozuvchi
fikrlarini chuqur
tushunishiga,
kitob mohiyatini
to'g'ri baholay
olishga o'rgatadi.
O'qish madaniyati
bolalarga badiiy
adabiyotni to'g'ri
tushunib, undan
estetik zavq
olishni, ilmiy bilim
beruvchi kitoblar
bilan ishlash
yo'lini, ma'lumot-
bibliografik
va axborot
materiallaridan
o'zini qiziqtirgan
narsalarini topib
olish yo'llarini
o'rgatadi.*

Kirish. Kitobxonlik inson ma'naviyatini yuksaltiradigan, diqqatini bir joyga jamlashga, sabrga o'rgatadigan mehnat turidir. Kitob o'qishga o'rgangan insonning ma'naviy dunyoqarashi keng, fikri teran bo'lib, atrofda yuz berayotgan voqea va hodisalar mohiyatini ongli ravishda tushunishga, xulosa chiqarishga harakat qiladi. Odatda, kitobxon yoshlar o'zlariga ishongan, tashabbuskor, fidoyi, vatanparvar hamda huquqiy, iqtisodiy, g'oyaviy, siyosiy bilimlarni egallagan ma'naviyat sohibi bo'ladi.

Darhaqiqat, Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev: “Agar kimdir, ma'naviyat masalasi – bu faqat Ma'naviyat markazi yoki tegishli vazirlik va idoralarning ishi, deb o'ylasa, xato qiladi. Bularning barchasi oldimizda turgan eng asosiy, eng muhim vazifalardan biridir”¹, – deganlarida haq edilar. Ushbu fikrlarning davomi sifatida ma'naviy-ma'rifiy bilimlarni berishda ajdodlarimizning boy merosini va milliy qadriyatlarga asoslangan kuchli ma'naviyatni Yangi O'zbekistonni shakllantirishning mustahkam ustuni, deb atadi.

Maqsad va uni asoslash. O'qish madaniyati – juda katta tushuncha bo'lib, u kitobni sevishga, o'qiganda ham yozuvchi fikrlarini chuqur tushunishiga, kitob mohiyatini to'g'ri baholay olishga o'rgatadi. O'qish madaniyati bolalarga badiiy adabiyotni to'g'ri tushunib, undan estetik zavq olishni, ilmiy bilim beruvchi kitoblar bilan ishlash yo'lini, ma'lumot-bibliografik va axborot materiallaridan o'zini qiziqtirgan narsalarini topib olish yo'llarini o'rgatadi. Bu tadbirlarning amalda bajarilishi, shubhasiz, bolalar o'qishiga, ta'lim va tarbiya jarayoniga ijobiy ta'sir ko'rsatadi².

Darhaqiqat, kutubxonashunos olim E.Yo'ldoshov jamiyatda o'qish madaniyatini rivojlantirishda aynan bolalarni yoshligidan yani oilada kitobga qiziqtirish kerakligini ilmiy asoslab bergan edi. “Yaxshi kitobni o'qish dunyoning eng dohiy odamlari suhbatida bo'lishdir”, – degan edi R.Deskarter. Ajdodlarimizning boy ma'naviy merosi farzandlar tarbiyasiga kuchli ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, Alisher Navoiyning asarlari har bir o'zbek xonadonida bo'lishi shart. Biror sovg'a berishni o'ylagan odamimizga Navoiy bobomiz yozgan kitoblarni hadya qilishga odatlanishimiz lozim.

Mark Tven: “Savodli bo'la turib, kitob o'qimagan kishining savodsizdan farqi yo'q” deganida, ming marotaba haqli edi. Uyida

¹ Biz yaratayotgan Yangi O'zbekistonning mafkurasi ezgulik, odamiylik, gumanizm g'oyasi bo'ladi – Shavkat Mirziyoyev.

² Yo'ldoshov E. Kutubxonada bolalar o'qishiga rahbarlik qilish: o'rta maxsus o'quv yurtlari kutubxonachilik bo'limi talabalari uchun o'quv qo'llanma. – Toshkent: O'zbekiston, 2002. – 33 bet.

chiroyli, go'zal kutubxona, bejirim kitoblar bo'lsa-yu, uni o'qimasa, bo'sh kalladan iborat bo'lib qoladi. Jovonidagi kitoblari bilan emas, ma'naviy dunyosi bilan hurmat topish kerak.

Oilada, mahallada yoshlarni kitob o'qishga qiziqtirish uchun avvalo, kitobxonlikning ahamiyatini tushuntirish kerak bo'ladi. Yoshlarning qalbida kitob o'qishga kuchli havas uyg'otish zarur. Qanday qilib? Shu o'rinda mutaxassislar oldida bir qancha vazifalar paydo bo'ladi:

- kitobxonlar qiziqishlarini aniqlash;
- oilada kitob mutolaasini tizimli joriy etishni ta'minlash;
- mahallada kitoxon oilalar sonini ko'paytirish va rag'batlantirish;
- “ota-ona-bola-o'qituvchi” hamkorlik tizimini ishlab chiqish.

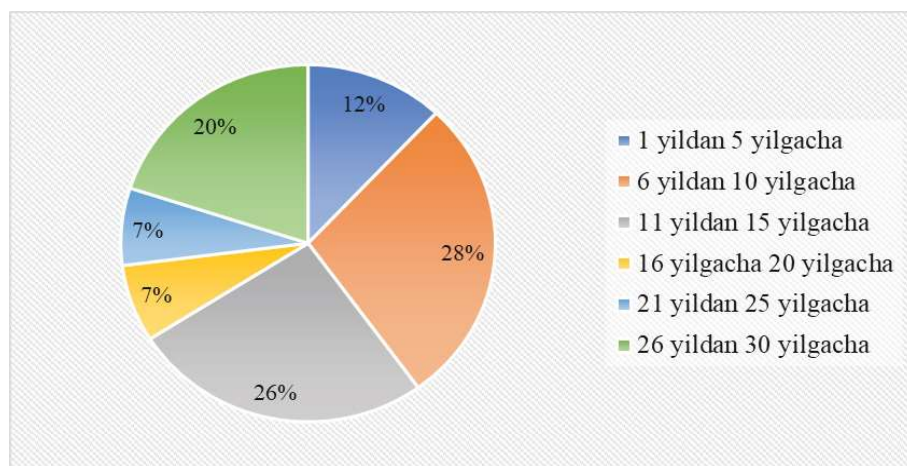
Oila kitobxonligi muhim pedagogik muammo bo'lib, bu borada ota-onaning vazifasi farzandining faqat o'qiyotgan asarining g'oyaviy mazmunini tushunish va uni anglab olish bilan chegaralanmay, bu orqali ularni o'z nuqtayi nazariga ega, mustaqil fikrlaydigan, ma'naviy shakllangan fuqarolar bo'lib yetishishga erishishdan ham iboratdir. Oilada bolalar kitobxonligini shakllantirish muhim pedagogik muammo bo'lib, shaxs ma'naviyatining tarkib topishi va rivojlanishida asosiy vositalardan biri hisoblanadi

Ilmiy muammoning tavsifi va yechimi. Jamiyatimizda ma'naviyati yuqori bo'lgan qatlamni shakllantirish usullarini kitob va kitobxonlik vositasida ishlab chiqish maqsadida yana bir tadqiqot o'tkazdik. Tadqiqot jarayonida xalqaro tajriba, turli tadqiqotlarning natijalari o'rganildi. Milliy o'quv dasturi asosida ishlab chiqilayotgan yangi darsliklar va ular bilan ishlashdagi o'ziga xosliklar ham hisobga olindi. Ota-onalar va o'qituvchilar ta'lim jarayonida va o'zaro hamkorlik mobaynida duch kelishi mumkin bo'lgan muammolarga nazar tashlanib, ularning xususiyati va yechimlariga e'tibor qaratildi. Tayyorlangan maqola, broshyura va qo'llanmada shu kabi masalalar diqqat markazida bo'ldi.

Tadqiqot doirasida sotsiologik savoloma Toshkent shahri, Farg'ona va Qashqadaryo viloyatlarda ota-onalar va boshlang'ich sinf o'qituvchilari orasida so'rovnoma o'tkazilib, natijalari tahlil qilindi. 2023-yilning sentyabr-noyabr oylarida o'tkazilgan ushbu so'rovda jami 222 nafar respondent qatnashdi.

O'tkazilgan sotsiologik so'rovnomada ham bu kabi jihatlarga e'tibor qaratildi. Unda qatnashgan ota-onalarning 34 foizidan ko'prog'i oliy, 44 foizdan ko'prog'i o'rta-maxsus, 21 foizi o'rta ma'lumotga ega. Respondent boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mehnat staji esa quyidagicha:

Oila kitobxonligi muhim pedagogik muammo bo'lib, bu borada ota-onaning vazifasi farzandining faqat o'qiyotgan asarining g'oyaviy mazmunini tushunish va uni anglab olish bilan chegaralanmay, bu orqali ularni o'z nuqtayi nazariga ega, mustaqil fikrlaydigan, ma'naviy shakllangan fuqarolar bo'lib yetishishga erishishdan ham iboratdir.

1-rasm. So‘rovnoma qatnashgan o‘qituvchilarning ish staji (% hisobida)

Respondentlarning 72 foizi farzandi oliy ma‘lumotli bo‘lishini, 18 foizi bola qiziqqan sohani o‘zi tanlashini, 5 foizi kasb-hunar egallashini, 3 foizi savdo sohasida ishlashini, 1 foizi esa oliy ma‘lumotli bo‘lishini, lekin bu jarayonda o‘z yo‘lini o‘z tanlashini xohlashini bildirgan.

Ota-onalar o‘rtasida o‘tkazilgan so‘rovnoma natijalari asosida quyidagi xulosalarga kelindi:

Respondentlarning 72 foizi farzandi oliy ma‘lumotli bo‘lishini, 18 foizi bola qiziqqan sohani o‘zi tanlashini, 5 foizi kasb-hunar egallashini, 3 foizi savdo sohasida ishlashini, 1 foizi esa oliy ma‘lumotli bo‘lishini, lekin bu jarayonda o‘z yo‘lini o‘z tanlashini xohlashini bildirgan. Demak, ota-onalarning ko‘pchiligi farzandi oliy ma‘lumotli bo‘lishini istaydi. Ular orasida kasb-hunar tanlash masalasida ixtiyorni farzandining o‘ziga topshiradiganlar ham birmuncha ko‘p.

Ota-onalarga farzandining ta‘limi bilan bog‘liq bir qancha savollar bilan murojaat qilindi. Ularning umumiy natijasi quyidagicha ko‘rinish oldi:

Farzandingiz bilan birga (ta‘lim uchun) kuniga necha soat shug‘ullanasiz?

Bu savolga respondentlarning 47 foizi B javobni, 30 foizi C javobni, 13 foizi A javobni, 9 foizi D javobni belgilagan. Demak, so‘ralganlar orasida farzandi bilan ta‘limiy maqsadlarda 1 soat davomida shug‘ullanadiganlar ko‘pchilikni tashkil etadi. 30 foiz odam ikki soat atrofida shug‘ullansa, 13 foizi bu jarayonga yarim soat vaqt ajratadi. Berilgan miqdordan farqli vaqt davomida shug‘ullanadiganlar D javobga o‘z variantlarini belgilashgan. O‘z variantini taqdim etganlar 9 foizni tashkil etgan. Ular orasida “2-3 soatdan ko‘p”, “darsi tugaguncha”, “ba’zida ikki soatdan ham ko‘p”, “bo‘sh vaqtimda”, “har xil” kabi variantlar uchraydi.

Agar farzandingiz bilan shug‘ullana olmayotgan bo‘lsangiz, bunga nima sabab?

Ushbu savolga javob beruvchilarning 59 foizi C javobni, 30 foizi B javobni, 5 foizi A javobni belgilagan. Qolgan 5 foiz respondent esa o'z variantini ko'rsatgan. Ular ichida "har kuni vaqt ajratishga harakat qilaman", "shug'ullanaman", "darslariga uncha tushunmaslik" kabi javoblar bor.

Farzandingiz bilan birga uy vazifalarini bajarishda qiyinchiliklarga duch kelganmisiz?

Bu savolga ota-onalarning 39 foizi C javobni, 37 foizi A javobni, 24 foizi B javobni tanlagan. Demak, farzandiga uy vazifalarini bajarishda ko'maklashadigan aksariyat ota-onalar turli darajadagi qiyinchiliklarga uchraydi. Bular darslarni o'zlashtirishdagi qiyinchiliklar, to'g'ri metodikani tanlay bilmaslik, bola psixologiyasini tushunmaslik, oilaviy muhit bilan bog'liq va boshqa muammolar bo'lishi mumkin.

Farzandingizning o'qituvchisidan uy vazifalari bo'yicha yordam so'raganmisiz?

Bu savolga 57 foiz respondent "Ha" deb javob bergan bo'lsa, 43 foizi o'qituvchidan yordam olmasligini bildirgan. Demak, o'qituvchi bu yo'nalish bo'yicha ham ota-onalar bilan ishlash mahoratiga ega bo'lishi zarur.

Farzandingiz uyda o'zi xohlab, qiziqib dars tayyorlaydimi yo sizning nazoratingiz ostidagina shug'ullanadimi?

Bu savolga ota-onalarning 56 foizi A javobni, 35 foizi C javobni, 9 foizi B javobni belgilagan. 1 foiz respondent esa birdan ortiq javobni tanlagan. Natijalar bolalar ta'limida ota-ona nazorati baribir zarurligini ko'rsatyapti. Albatta, nazorat bolani majburlashga, oqibatda esa o'qishdan bezdirishga olib bormasligi kerak.

Farzandingiz maktabga borishni xohlamagan paytlar bo'lganmi, bunday holatda qanday yo'l tutasiz?

Bu savolda eng ko'p A javob tanlangan – 57 foiz. Bundan tashqari, C – 19 foiz, B – 18 foiz. 6 foiz respondent esa o'z variantini kiritgan. Ota-onalarning 57 foizi bunday muammoga duch kelmagan bo'lsa, qolgan 43 foiz ota-ona bu masalada turli darajadagi qiyinchiliklarga uchragan. Demak, bu borada ham ota-onalarga kerakli tavsiya va yo'l-yo'riqlar berish, tajribalar bilan o'rtoqlashish zarur.

Farzandingiz biror darsni o'zlashtirishga qiynalsa, qanday yo'l tutasiz ?

Ota-onalarning 38 foizi A javobni, 22 foizi C javobni, 22 foizi D javobni, 17 foizi B javobni belgilagan. 1 foiz respondent esa bir nechta javobni tanlagan. Umumiy hisobda 60 foiz yordam o'qituvchidan olinishi ko'rsatilyapti. Mustaqil ravishda qo'shimcha ma'lumot izlab, kerakli

Farzandiga uy vazifalarini bajarishda ko'maklashadigan aksariyat ota-onalar turli darajadagi qiyinchiliklarga uchraydi. Bular darslarni o'zlashtirishdagi qiyinchiliklar, to'g'ri metodikani tanlay bilmaslik, bola psixologiyasini tushunmaslik, oilaviy muhit bilan bog'liq va boshqa muammolar bo'lishi mumkin.

Turli fanlar bo'yicha ommabop metodik qo'llanmalar chop etish, qo'shimcha ma'lumotlar, tushuntirishlar, topshiriqlarning yechimlarini turli nashrlar va internet saytlarda berib borish, ulardan foydalanishni ko'pchilikka imkonli va oson qilish bu boradagi muammolar sezilarli darajada kamayishiga xizmat qiladi.

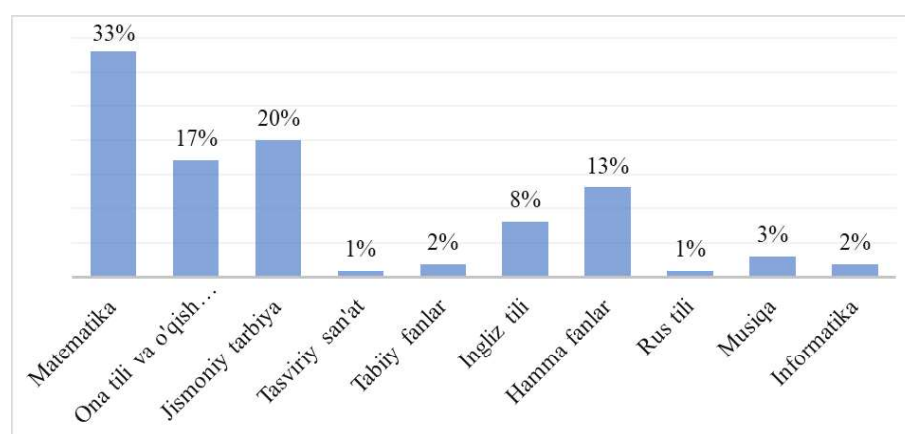
yechimni o'zi topadigan ota-onalar ham oz emas – 17 foiz. Demak, turli fanlar bo'yicha ommabop metodik qo'llanmalar chop etish, qo'shimcha ma'lumotlar, tushuntirishlar, topshiriqlarning yechimlarini turli nashrlar va internet saytlarda berib borish, ulardan foydalanishni ko'pchilikka imkonli va oson qilish bu boradagi muammolar sezilarli darajada kamayishiga xizmat qiladi.

Farzandingiz uyda dars tayyorlashni istamasa, qanday yo'l tutasiz?

Bu savolga javob berishda respondentlarning 69 foizi C variantni, 12 foizi D variantni, 9 foizi A variantni belgilagan. 9 foiz ota-ona esa E variantga o'z fikrini yozib qoldirgan. B variantni bor-yo'g'i 2 foiz respondent belgilagan. Demak, savoldagi vaziyatga ota-onalar asosan mustaqil yechim izlaydi. Ular orasida dars tayyorlashni istamagan farzandini jazolaydiganlar ham oz bo'lsa-da, bor. Shu kabi holatlarda ota-onalarga audio, video, kitob, qo'llanma va maqola ko'rinishidagi tavsiyalar yordamchi bo'lishi mumkin.

Farzandingiz qaysi fanlarga ko'proq qiziqadi?

Bu savolga javob berishda so'rovnoma qatnashchilarining 33 foizi matematika, 20 foizi ona tili va o'qish savodxonligi, 17 foizi ingliz tili, 13 foizi tasviriy san'at, 8 foizi rus tili, 3 foizi tabiiy fanlar (biologiya, zoologiya, kimyo, fizika kabilar), 2 foizi informatika, 2 foizi jismoniy tarbiya, 1 foizi hamma fanlar, 1 foizi musiqa, 1 foizdan kamroq qismi tarix fanini ko'rsatgan. Bu ma'lumotdan ko'rinib turibdiki, o'quvchilar matematika, ona tili va o'qish savodxonligi, ingliz tili, rus tili va tabiiy fanlarga ko'proq qiziqadi. Bu quyidagi diagrammada yanada yaqqolroq ko'rinadi:

2-rasm. Farzandingizga qaysi fanlarni ko'proq o'qishini maslahat berasiz? savoliga javoblar (% hisobida)

Bu savolga javob bergan ota-onalarning 25 foizi farzandi o'zi yoqtirgan fanlarni ko'proq o'qishi mumkinligini, bu jarayonga aralashmasligi bildirgan. Qolgan 13 foiz matematikani, 9 foiz ingliz tilini, 7 foiz rus tilini, 9 foiz ona tili va o'qish savodxonligini, 32 foiz hamma fanlarni, 2 foiz informatikani, 2 foiz tabiiy fanlarni, 1 foizga yetmagan qismi tarixni ko'proq o'qishni maslahat berishini aytgan. Yuqoridagi savolda bolalar jismoniy tarbiya, tasviriy san'at, musiqa kabi fanlarga ham qiziqishi aks etgan edi. Ammo ushbu savolga berilgan javoblardan ota-onalar bu fanlar bilan ko'proq shug'ullanishni farzandlariga tavsiya etmasligi ayon bo'ldi. Demak, ota-onalar bolasining erkin tanlovi, matematika, chet tillari va ona tiliga ko'proq e'tibor qaratadi. Umumiy hisobda hamma fanlarni yaxshi o'qishni tavsiya qiladiganlar ulushi yuqori.

Farzandingiz uchun qaysi pulli xizmatlardan foydalangansiz yoki foydalanmoqchisiz?

Bu savolga javob berganlarning 48 foizi A variantni, 28 foizi C variantni, 8 foizi B variantni, 4 foizi E variantni, 1 foizi D variantni tanlagan bo'lsa, 6 foizi bir necha variantni belgilagan. Respondentlarning 6 foizi "Pulli xizmatlardan foydalanish shart emas" degan variantni ko'rsatgan.

Demak, ota-onalar farzandining ta'limi uchun asosan fanlar bo'yicha repetitor xizmati va chet tillar bo'yicha pulli xizmatlardan foydalanadi. Kam bo'lsa-da, sport-sog'lomlashtirish mashg'ulotlari, kasb-hunarga o'qitish va musiqiy ta'lim uchun haq to'laydiganlar ham bor. So'ralganlar orasida turli ijtimoiy qatlam vakillari mavjudligi, ularning moliyaviy imkoniyatlari turfa xil ekanini hisobga olsak, farzandi ta'limi uchun ko'pchilik pul sarflagan. Bundan ota-onalar "Eng yaxshi sarmoya - ta'limga kiritilgan sarmoya" tushunchasiga tobora ko'proq ega bo'lib borayotganini anglash mumkin.

Bola maktabda yaxshi o'qishida ota-onaning o'rni qay darajada deb o'ylaysiz?

So'nggi savolga javob berishda ota-onalarning 88 foizi A variantni, 5 foizi B variantni, 4 foizi E variantni, 2 foizi C variantni, qolgan 1 foizi esa bir necha variantni tanlagan. D variantni hech kim belgilamagan.

Ko'rinib turibdiki, ota-onalar bola yaxshi ta'lim olishida o'zlarining o'rni katta ekanini yaxshi anglaydi. Lekin bu borada ota-onaning o'rnini o'rtacha yoki juda muhim emas deb hisoblaydiganlar ham oz bo'lsa-da, bor.

Ota-onalar o'rtasida o'tkazilgan so'rovnomadan shunday umumiy xulosaga kelish mumkin: ular farzandining ta'limiga befarq emas,

Ota-onalar farzandining ta'limi uchun asosan fanlar bo'yicha repetitor xizmati va chet tillar bo'yicha pulli xizmatlardan foydalanadi. Kam bo'lsa-da, sport-sog'lomlashtirish mashg'ulotlari, kasb-hunarga o'qitish va musiqiy ta'lim uchun haq to'laydiganlar ham bor.

Ota-onalar maktab ta'limida sinflar uchun tashkil etilgan guruhlar orqali ishtirok etadi. Bir necha javobni belgilagan respondentlar, asosan, har bir sinf ota-onalari uchun alohida guruhlar tashkil qilingani bevosita o'qituvchiga bog'lanishini bildirgan.

iloi boricha ta'limda ishtirok etishga, bu jarayonda yuzaga keladigan muammolarni yechishga harakat qiladi. Ularga zarur tavsiyalar berish, yo'l-yo'riq ko'rsatish, ta'limdagi ishtirokini rag'batlantirish, bu bo'yicha motivatsiya berish muhimdir.

Boshlang'ich sinf o'qituvchilari o'rtasida o'tkazilgan so'rovnoma ham ko'plab masalalarga oydinlik kiritib, bir qancha yo'nalishlarda xulosalar qilishga asos bo'ldi.

Ota-onalarning ta'limda qay tarzda ishtirok etishi bo'yicha so'rovga javob bergan boshlang'ich sinf o'qituvchilarining 50 foizi har bir sinf ota-onalari uchun alohida guruhlar tashkil qilingani, 23 foizi ota-onalar kengashi orqali, 18 foizi foizi yakka tartibda, bevosita o'qituvchiga bog'lanishini aytgan. Ta'limda bundan boshqa shaklda qatnashadigan ota-onalar ham oz bo'lsa-da bor. Demak, ota-onalar maktab ta'limida sinflar uchun tashkil etilgan guruhlar orqali ishtirok etadi. Bir necha javobni belgilagan respondentlar, asosan, har bir sinf ota-onalari uchun alohida guruhlar tashkil qilingani bevosita o'qituvchiga bog'lanishini bildirgan. Demak, ota-onalar kengashi va bevosita o'qituvchiga bog'lanish orqali ta'lim jarayonida qatnashadigan ota-onalar ham anchagina.

Boshlang'ich sinf o'qituvchilariga bir necha savollar bilan murojaat qilindi va so'rov bo'yicha quyidagicha natija va xulosalar olindi:

Oxirgi ikki yilda ota-ona bilan hamkorlikning qanday turidan foydalandingiz? (*Agar birdan ortiq usuldan foydalangan bo'lsangiz, har birini ko'rsatishingiz mumkin.*)

Bu savolga respondentlarning 37 foizi B javobni, 30 foizi A javobni, 6 foizi E javobni, 3 foizi C javobni, 1 foizi D javobni belgilagan. Qolgan 23 foiz o'qituvchi bir necha variantni tanlagan. Bir necha variantni tanlaganlar ichida A, B, C, D javoblarni ko'rsatganlar ko'p. Demak, o'qituvchilarning aksariyati ota-onalar bilan ota-onalar majlislarda ko'rishib, fikr almashadi.

O'quvchilaringizning ota-onalari siz yoki maktab uyushtiradigan tadbirlarda asosan qay shaklda ishtirok etadi?

Yuqoridagi savolga javob berishda boshlang'ich sinf o'qituvchilarining 69 foizi A variantni, 12 foizi B variantni, 6 foizi C variantni, 3 foizi D variantni, yana 3 foizi E tanlagan. 6 foiz respondent esa bir necha variantni belgilagan. Bir necha javobni tanlagan o'qituvchilar A, B, C variantlarni ko'rsatgan. Demak, ota-onalar maktabda o'tkaziladigan tadbirlarda asosan mehmon sifatida qatnashadi. Tadbirning bevosita ishtirokchisi bo'ladigan ota-onalar soni ham ancha-muncha.

Ta'lim jarayonida qatnashadigan, farzandi ta'limiga befarq bo'lmagan ota-onalarning farzandlari fanlarni o'zlashtirishda boshqa o'quvchilardan farqlanadimi?

Bu savolga respondentlarning 83 foizi A variantni, 9 foizi B variantni, 7 foizi D variantni belgilagan. Bir necha javobni ko'rsatganlar 2 foiz. Hech bir o'qituvchi C variantni tanlamagan. Javoblardan yaqqol ko'rinib turibdiki, ta'lim jarayonida qatnashadigan, farzandi ta'limiga befarq bo'lmagan ota-onalarning farzandlari fanlarni o'zlashtirishda boshqa o'quvchilardan ilg'orroq, bilimdonroq. Bu ota-onaning ta'limda qatnashishi o'ta muhim ekanini tasdiqlaydi.

Ota-onaning ta'lim darajasi (oliy, o'rta maxsus yoki o'rta ma'lumotli ekani) farzandi ta'limiga ta'sir qiladi deb hisoblaysizmi?

Yuqoridagi savolga javob berishda boshlang'ich sinf o'qituvchilarining 66 foizi A variantni, 22 foizi B variantni, 11 foizi C variantni belgilagan. Demak, o'qituvchilarning fikricha, ota-onaning ta'lim darajasi farzand ta'limiga ta'sir qiluvchi omillardan biridir.

O'quvchining moddiy jihatdan yaxshi ta'minlangani o'zlashtirish darajasiga qay darajada ta'sir qiladi?

Bu savolga javob bergan boshlang'ich sinf o'qituvchilarining 48 foizi E variantni, 22 foizi A variantni, 5 foizi C variantni, 5 foizi B variantni, 3 foizi D variantni tanlagan. 18 foiz respondent esa bir necha javobni belgilagan. Demak, ko'pchilik ustozlarning fikricha, o'quvchining moddiy jihatdan yaxshi ta'minlangani uning o'zlashtirish darajasiga qay darajada ta'sir qilishi oiladagi tarbiyaga bog'liq. Moddiy ta'minlanganlik ijobiy ta'sir qiladi degan fikrdagi o'qituvchilar ham nisbatan ko'proq.

Oilaviy muhit ta'lim sifatiga qanday ta'sir qiladi deb hisoblaysiz?

Bu savol – yuqoridagi savolning mantiqiy davomi. Unga javob berishda so'ralganlarning 96 foizi A variantni, 3 foizi C variantni belgilagan. B variantni esa 1 foiz respondent tanlagan, xolos. Demak, o'qituvchilarning aksariyati oilaviy muhit ta'lim sifatiga katta ta'sir qiladi degan fikrda.

O'qituvchi va oila (ota-ona) hamkorligi ta'limda sezilarli samara beradi deb hisoblaysizmi?

Ushbu savolda boshlang'ich sinf o'qituvchilarining 89 foizi A variantni, 8 foizi B, 3 foizi C javobni javobni belgilagan. Demak, o'qituvchilarning aksariyati oila, ya'ni ota-ona bilan hamkorlikni ta'limda sezilarli samara beradi deb hisoblaydi. Hamkorlik ta'limga unchalik ta'sir qilmaydi deb hisoblaydiganlar oz bo'lsa-da, bor.

O'qishida muammosi bor o'quvchilarning ota-onasi bilan maslahatlashasizmi?

Bu so'rovga 94 foiz respondent "Ha" deb javob bergan, 6 foizi esa "Yo'q" javobini tanlagan. Demak, o'qituvchilar o'qishida muammosi bor bolalarning ota-onasi bilan maslahatlashishni ma'qul ko'radi.

Javoblardan yaqqol ko'rinib turibdiki, ta'lim jarayonida qatnashadigan, farzandi ta'limiga befarq bo'lmagan ota-onalarning farzandlari fanlarni o'zlashtirishda boshqa o'quvchilardan ilg'orroq, bilimdonroq. Bu ota-onaning ta'limda qatnashishi o'ta muhim ekanini tasdiqlaydi.

***Ota-onalar
farzandlarining
bilim olishida
o'qituvchilardan
erishib
bo'maydigan
natijalar kutadi.
O'qituvchilar
deyarli haftada
bir kunni ota-
onalardan kelgan
xatlar, elektron
pochtalarni
o'qishga sarflaydi.
Ortiqcha
yuklamalar
bilan ishlash esa
oxir-oqibatda
o'qitish sifatiga va
o'qituvchilarning
sog'lig'iga salbiy
ta'sir qiladi.***

Fanzandi ta'limida muammo bor ota-onalar bu holatni qanday qabul qiladi?

Bu savol – yuqoridagi savolning mantiqiy davomi. Unga javob berganlarning 46 foizi A variantni, 30 foizi C variantni, 21 foizi B variantni tanlagan. 3 foiz esa bir necha javobni – B va C ni belgilagan. D javobga o'z fikrini yozib qoldirganlar esa yo'q. Demak, ko'pchilik ota-onalar farzandining ta'limidagi muammolarni to'g'ri qabul qiladi va o'qituvchi ota-ona bilan bu borada hamkorlik qilishi imkonini yaxshi. Biroq ta'limida muammo bor o'quvchilarning ota-onalari bilan muloqot o'rnatishda ko'pchilik o'qituvchilar qiyinchilik va tushunmovchiliklarga uchrash ham ko'p kuzatiladi. B va C javoblarning umumiy ulushi 50 foizdan balandligi bu fikrimizni isbotlaydi. Bu holatda qanday yo'l tutish bo'yicha kerakli ko'rsatma va tavsiyalar, metodik yordam berish maqsadga muvofiq.

Ota-onalar farzandlarining bilim olishida o'qituvchilardan erishib bo'maydigan natijalar kutadi. O'qituvchilar deyarli haftada bir kunni ota-onalardan kelgan xatlar, elektron pochталarni o'qishga sarflaydi. Ortiqcha yuklamalar bilan ishlash esa oxir-oqibatda o'qitish sifatiga va o'qituvchilarning sog'lig'iga salbiy ta'sir qiladi³.

Ota-onalar bilan hamkorlikda ishlashda qaysi muammoga ko'proq yo'liqasiz?

Bu savolga javob berishda o'qituvchilarning 36 foizi A, 27 foizi D, 24 foizi B, 10 foizi C variantni tanlagan. Bir necha javobni belgilaganlar - 3 foiz. Demak, oila bilan hamkorlik masalasida o'qituvchilarni qiynaydigan asosiy muammo o'quv-metodik va maxsus adabiyotlarning yo'qligi, ota-onalarning maktab bilan aloqa o'rnatishga qiziqmasligi va ota-onalar majlisini tashkil qilishdagi qiyinchiliklardir.

Zarur hollarda ota-onalar bilan qay tarzda tezkor aloqa o'rnatasiz?

Bu savolda respondentlarning 67 foizi A, 15 foizi C, 7 foizi B javobni, 2 foizi E javobni, 1 foizi esa D javobni belgilagan. 8 foiz o'qituvchi bir necha variantni ko'rsatgan. Natijalar asosiy aloqa vositasi telefon va ijtimoiy tarmoqlar ekanini ko'rsatyapti. Biroq yuzma-yuz ko'rishuvlar salmog'i ham nisbatan baland.

Ota-ona va oila bilan o'zaro hamkorlik va aloqalarni rivojlantirish uchun qanday metodik yordam foydaliroq deb hisoblaysiz?

Boshlang'ich sinf o'qituvchilari bu savol javobida 44 foiz holatda A, 24 foiz holatda B, 22 foiz holatda D, 1 foiz holatda C variantni

³ Why are parent-teacher relationships important? – Independent Education Today, 2019. – // Электрон манба: <https://ie-today.co.uk/comment/why-are-parent-teacher-relationships-important>.

belgilagan. Alohida holatda E javob tanlanmagan. 9 foiz o'qituvchi bir necha javobni belgilagan. Bir necha variantlar ko'rsatilgan javoblarni ham qo'shib hisoblaydigan bo'lsak, respondentlar oila bilan hamkorlikni rivojlantirishda asosan hamkasblar bilan tajriba almashish, seminar va ma'ruzalar, kitob va qo'llanmalardan o'qib-o'rganish foyda beradi degan fikrda.

O'quvchilaringizning ota-onalari maktabdagi ta'lim jarayonida qay darajada qatnashishini istaysiz?

So'nggi savolga javob berishda so'ralganlarning 30 foizi D, 22 foizi A, 22 foizi C, 18 foizi B variantni tanlagan. Bir necha variantni tanlaganlar - 8 foiz. E'tiborli jihati, o'qituvchilarning nisbatan ko'pchilik qismi ota-onalar ta'lim jarayonida bevosita qatnashishi tarafdori emas. Ular muhimi natija deb hisoblashadi – ota-onalar “telefon va ijtimoiy tarmoqlar orqali farzandining ta'lim jarayonidan xabardor bo'lib, kerakli chora-tadbirlarni ko'rishsa yetadi”.

Yuqoridagi so'rovnoma savollari boshlang'ich sinf o'qituvchilari o'quvchilar va ularning ota-onalari bilan hamkorlik qilishda turli usul va vositalardan foydalanishi, bu borada ba'zi muammo va qiyinchiliklarga ham duch kelishini ko'rsatdi. Aksariyat o'qituvchilar o'quvchi yaxshi ta'lim olishida ota-onaning o'rnini yuqori baholayapti va oila tarbiyasi muhimligini qayd etyapti. Demak, maktab va oila hamkorligini kuchaytirish, ota-onalarning ta'limga, ta'lim jarayoniga e'tiborini oshirish o'quvchilarning bilim darajasi balandlashiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

Xulosa o'rnida shuni aytib o'tish lozimki, bugungi kunda jamiyatda kitobning ma'naviy hamda axloqiy ozuqa, madaniyat va til ravnaqi uchun asosiy manba, avlodlardan-avlodlarga o'tib kelayotgan intellektual meros sifatida mavqeyi hamda ahamiyatini saqlash va hatto tiklashga ehtiyoj sezilayapti. Avvalo, badiiy, ma'rifiy, ilmiy-ommabop, tarbiyaviy, yoshlarning intellektual salohiyatini oshirishga qaratilgan adabiyotlarni chop etish, ular bilan ta'lim muassasalarini ta'minlash, milliy hamda jahon adabiyoti namoyondalarining asarlarini saralash, tarjima qilish ishlarini puxta o'ylangan tizim asosida tashkil etish lozim. Bundan tashqari, yosh avlodning kitobga bo'lgan qiziqishini rag'batlantirish kerak.

Taklif va tavsiyalar:

– oilalarda kitobxonlik madaniyatini rivojlantirishning ijtimoiy-pedagogik tizimini samaradorlik darajasini aniqlash bo'yicha o'tkazilgan tajriba-sinov ishlari samarador ekanligi statistik tahlildan asosida isbotlandi;

– mutolaa asabni tinchlantiradi. Kitob o'qish asabni tinchlantirishda eng samarali usul ekan. Atigi olti daqiqa kitob o'qish asabiylashishga barham beradi;

Xulosa o'rnida shuni aytib o'tish lozimki, bugungi kunda jamiyatda kitobning ma'naviy hamda axloqiy ozuqa, madaniyat va til ravnaqi uchun asosiy manba, avlodlardan-avlodlarga o'tib kelayotgan intellektual meros sifatida mavqeyi hamda ahamiyatini saqlash va hatto tiklashga ehtiyoj sezilayapti.

– kitob o‘qish uyqusizlikdan qutulishga yordam beradi. Xotirjam bo‘lish va uxlashga yordam beradigan eng yaxshi usul kitob o‘qishdir. Televizor yoki telefondan tarqalayotgan yorqin nur miyaga uyg‘onish kerakligi haqida signal yuboradi. Kitob o‘qish esa aksincha ta’sir ko‘rsatadi – miya uxlash vaqti bo‘lganligini tushunadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. *O‘zbekiston Respublikasining yangi tahrirdagi Konstitutsiyasi.*
2. *O‘zbekiston Respublikasi Oila Kodeksi. – Toshkent: “Adolat” milliy huquqiy markazi, 2021.*
3. *O‘zbekiston Respublikasining 2019-yil 2-sentabrdagi “Xotin-qizlarni tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilish to‘g‘risida”gi O‘RQ-561-son Qonuni.*
4. *O‘zbekiston Respublikasining 2019-yil 2-sentabrdagi “Xotin-qizlar va erkaklar uchun teng huquq hamda imkoniyatlar kafolatlari to‘g‘risida”gi O‘RQ-562-sonli Qonuni.*
5. *O‘zbekiston Respublikasining “Axborot-kutubxona faoliyati to‘g‘risida”gi Qonuni. Xalq so‘zi. 2011-yil, 13-aprel.*
6. *O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 13-sentabrdagi “Kitob mahsulotlarini nashr etish va tarqatish tizimini rivojlantirish tizimini rivojlantirish, kitob mutoolasi va kitobxonlik madaniyatini oshirish hamda targ‘ib qilish bo‘yicha kompleks chora-tadbirlar dasturi to‘g‘risida”gi PQ-3271-son qarori.*
7. *G‘aniyeva D.A. “Ta’lim maqsadlarini amalga oshirishda axborot-resurs markazlarining roli”. – Toshkent: Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2009.*
8. *G‘anieva D.A., Ratner R.I. “Ta’lim tizimidagi axborot-kutubxona jarayonlarini axborotlashtirishni tashkil etish va boshqarish”. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2013.*
9. *G‘anieva D.A. Axborot-kutubxona muassasalarida kitobxonlarni a’naviy-axloqiy tarbiyalashda madaniy-ma’rifiy tadbirlarning roli. – Toshkent: “Tafakkur” nashriyoti, 2017. – 440 b.*
10. *Ahmedova Z. Bola tarbiyasida psixolog maslahatlari. – Toshkent, 2018.*

“OILA VA GENDER” ILMIY-TADQIQOT INSTITUTI
НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ «СЕМЬЯ И ГЕНДЕР»
“FAMILY AND GENDER” RESEARCH INSTITUTE

**OILA, XOTIN-QIZLAR VA
IJTIMOIY HAYOT**
СЕМЬЯ, ЖЕНЩИНЫ И ОБЩЕСТВЕННАЯ ЖИЗНЬ
FAMILY, WOMEN AND SOCIAL LIFE

elektron ilmiy jurnal
электронный научный журнал
electronic scientific journal

1/2025

Jurnalga Toshkent shahar Matbuot va axborot boshqarmasi tomonidan 2021-yil 17-iyundagi 1190-sonli
“Ommaviy axborot vositasi davlat ro‘yxatidan o‘tkazilganligi to‘g‘risida guvohnoma” berilgan.
“Oila, xotin-qizlar va ijtimoiy hayot” jurnali “Ijtimoiy boshqaruv” jurnalining vorisidir.

*Jurnal mahalla va oila institutlarini mustahkamlash hamda gender tengligiga oid barcha ijtimoiy
masalalar sohasida fanlararo fundamental, ilmiy-amaliy tadqiqotlar va innovatsion g‘oyalarni
tatbiq etishga ixtisoslashgan nashrdir.*

Журналу выдано «Свидетельство о государственной регистрации средств массовой информации»
№ 1190 Управлением печати и информации города Ташкент от 17 июня 2021 года.
Журнал “Семья, женщины и общественная жизнь” считается продолжение журнала “Социальное управление”.

*Настоящий журнал – издание, специализирующееся на применении междисциплинарных,
фундаментальных научно-практических исследований и инновационных идей во всех социальных
вопросах, касающихся укрепления институтов махалли, семьи и гендерного равенства.*

The journal was issued «Certificate of state registration of mass media» No.1190 by the Press and
Information Department of Tashkent city dated June 17, 2021.
The journal «Family, women and social life» is a continuation of the journal «Social management».

*This journal is a publication specializing in the application of interdisciplinary, fundamental scientific
and practical researches and innovative ideas in all social issues related to strengthening the institutions
of makhalla, family and gender equality.*

MUASSIS:

“Oila va gender” ilmiy-tadqiqot instituti

JURNAL TAHRIRIYATI:

Bosh muharrir: **Egamberdiyeva N.**

Bosh muharrir o‘rinbosari: **Musurmanova A.**

Mas’ul kotib: **Mavlonov B.**

Muharrirlar: **Yunusov U., Sobirova E.,
Jabborov U., E.Sultonov**

Sahifalovchi: **Umaraliyev Z.**

Dizaynerlar: **Abdullayev L., Sobirov F.**

Web dizayner: **Yakubov O.**

*Jurnaldagi materiallardan foydalanilganda mualliflik huquqini e’tiborga olgan
holda jurnalga havola berilishi shart.*

*Jurnalga kiritilgan maqola materiallari mazmuni mualliflarning shaxsiy
ilmiy-nazariy yondashuvi va qarashi sifatida talqin qilinadi.*

1940

Nashriyot ro‘yxat raqami № 1043191. 24.09.2021-y.

Bosishga ruxsat etildi: 02.03.2024.

“Times New Roman” garniturası. Qog‘oz bichimi: 60x84 1/8

Nashriyot bosma tabog‘i 11,6.

100000, Toshkent shahri, Mirzo Ulug‘bek tumani,
M.Ismoilıy ko‘chasi 1-G uy.

“Pages Print” МЧЖ bosmaхонасида chop etildi.

Тошкент, Олмазор тумани, Чимбой кўчаси, 8-уй.